

СУЧАСНАЯ БЕЛАРУСКАЯ ПАЭЗІЯ Ў СВЯТЛЕ ЛІНГВІСТЫЧНАЙ АКСІЯЛОГІІ

Яровіч Ангеліна

*Беларускі дзяржаўны ўніверсітэт інфарматыкі і радыёэлектронікі
г. Мінск, Рэспубліка Беларусь*

Албут А.А. – магістр філ. навук

Даследаванне праведзена на матэрыяле паэтычнага зборніка Алены Папко «Мой сад». Паказана актуальнасць сістэмы каштознасцей, тэм, вобразаў, закладзеных у творы сучаснай беларускай літаратуры. Сцвярджаецца важнасць літаратурных тэкстаў у выхаванні моладзі.

Аб'ект даследавання лінгвістычнай аксіялогіі можна абзначыць як узаемасувязь мовы, свядомасці, грамадства, культуры і чалавека. Такім чынам, мова разглядаецца як сродак фарміравання, выражэння і трансляцыі каштоўнасцей. Матэрыялам для лінгвааксіялагічных даследаванняў могуць выступаць любыя тэксты [1]. Тэксты, якія маюць высокую эстэтычную вартасць, з'яўляюцца адзінкамі культурнага ўзроўню мовы, валодаюць вялікай інфарматыўнасцю, у тым ліку і як носьбіты ўяўленняў грамадства пра каштоўнасці.

Чытанне было, ёсць і будзе важным і галоўным спосабам атрымання інфармацыі, уплыў на фарміраванне асобы. Гаворачы пра сучаснае грамадства, мы не можам сказаць, што яно не займаецца гэтай дзейнасцю, наадварот, з гадамі прыходзіць ўсведамленне каштоўнасці кнігі. Магчыма, падлеткі не заўсёды надаюць увагу класічным творам, чытаючы пасты з розных сацыяльных сетак, але і цяпер чытанне – папулярны і ўхвальны занятак. Сучасная моладзь звяртаецца да літаратуры, каб не проста атрымаць асалоду ад сюжэту, але і знайсці адказ на нейкае пытанне, звязанае з фарміраванне светапогляду і сістэмы каштоўнасцей. Сучасныя аўтары даюць нам, моладзі, парады, якія актуальныя менавіта цяпер. Менавіта чытанне кніг фарміруе асобу ў перыяд уступлення ў дарослае жыццё.

«Мой сад» – дэбютная кніга паэзіі Алёны Папко. Гэты зборнік, напоўнены патрыятызмам, любоўю, лёгкасцю і бесклапотнасцю, мудрасцю і філасофіяй. Была прааналізавана тэматыка вершаў і на аснове зместу зборніка прапанавана апытанне студэнтам БДУІР, якія з вылучаных тэм найбольш актуальныя для іх у бягучы момант. Вынікі апытання пададзены на малюнку 1.

Малюнак 1 – Вынікі апытання студэнтаў БДУІР пра ступень значнасць тэм сучасных паэтычных твораў

Вылучаныя тэмы ранжыруюць катэгорыі каштоўнасцей, адлюстроўваюць запыт маладой чытацкай аўдыторыі. Як адзначае А.К. Кіклевіч, «Каштоўнасці патрэбны таму, што чалавека пастаянна атачаюць новыя прадметы і з’явы, новыя сітуацыі. Каштоўнасць – гэта арыенцір, які дапамагае чалавеку прайсці адрэзак шляху, па якім ён яшчэ ніколі не праходзіў» [3, с. 279]. Відавочная важнасць аналізу твораў сучаснай літаратуры ў аспекце сістэмы каштоўнасцей, паколькі пошук арыенціраў – надзённая патрэба моладзі.

Спіс выкарыстаных крыніц:

1. Павлов, С.Г. Лингвоаксиологическая модель человека: научно-методический аспект / С.Г. Павлов // Вестник Мининского университета. – 2013. – № 2. – С. 56–68.
2. Папко, А.М. Мой сад : зборнік вершаў / Алёна Папко. – Брэст : Альтэрнатыва, 2021. – 128 с.
3. Киклевич, А.К. Социальные ценности в системе современной культуры // Ветка вишни : статьи по лингвистике / А.К. Киклевич. – Ольштын, 2013. – С. 260–282.